

~~90/3.~~

343.126.15
(497.11) (060.13)

ПРАВИЛА

О

ПРИТВОРЕНИЦИМА И ОСУЂЕНИЦИМА

БОД

ПОЛИЦИЈСКИХ И ОПШТИНСКИХ ВЛАСТИ

БЕОГРАД

Државној Штампарији Краљевине Србије

1906

Цена 0-20 дин.

~~84 X~~
906

у нови инвентар бр. 1766
нуара 1942 год.
Београд.

ПРАВИЛА

О

ПРИТВОРЕНИЦИМА И ОСУЂЕНИЦИМА

КОД

ПОЛИЦИЈСКИХ И ОПШТИНСКИХ ВЛАСТИ

БЕОГРАД

Штампано у Државној Штампарији Краљевине Србије

1906.

Сл. Д.

36 275

ПРАВИЛА

о

притвореницима и осуђеницима код полицијских и општинских власти

Позван § 10. и 27. Устројства централне државне управе, да се старам о правилној примени закона у своме ресору и одржању реда и сигурности личности и имања, прописујем, у духу § 20. и 312. кривичнога закона, и § 136 крив. суд. пост., ова правила:

Чл. 1.

Код полицијских и општинских власти могу бити извесна лица у притвору или у затвору.

Чл. 2.

У притвору су они, који су за злочина или преступна дела стављени под кривичну истрагу у смислу § 131. кр. суд. поступка, с тим да се и слободе лише, а у затвору су они, који су осуђени од стране дотичне власти за иступе из III части кривичнога закона или по коме специјалном

закону, или су осуђени од других власти, па пресуда послата на извршење полицијској или општинској власти.

Чл. 3.

Сви притвореници држаће се одвојено од осуђеника где год је то према приликама могућно, како би се спречило договарање и осујећавање истраге, јер се зна, да су многа злочина дела прикривена на тај начин, што су полицијски осуђеници, по издржању осуде, били посредници између притворених и саучесника.

Чл. 4.

И саме притворенике, и ако нису у притвору за једно исто дело, треба држати одвојено; а оне, који су окривљени за једно исто дело, а не признају га, мора власт неизоставно држати одвојено.

Женске ће се такође редовно држати одвојене од мушких.

Чл. 5.

Притворенике дужна је власт да изводи два пут дневно на чист ваздух и ради осталих потреба, и то у јутру и у вече, а све остало време држати их у затвореној соби, сем изузетних потреба нужде.

При овом извођењу мора бити довољан број служитеља и стражара, како не би који побегао или се са киме договарао.

Чл. 6.

Притвор мора бити строг, али понашање државних службеника мора бити уљудно, нарочито према лицима, која су дотле била поштеног владања.

Чл. 7.

Сви они притвореници, који су доброга имовног стања, храниће се о своме трошку. а они, који су доказаног сиротног стања или тренутно нису при новцу храниће се о трошку државном.

Онима, који се хране о своме трошку, дозвољаваће се да једу што хоће.

Од пића дозвољаваће им се само толико, колико неће бити бојазни да се напију.

Оним притвореницима, који се хране о трошку државном, даваће се по 1280 грама хлеба на 24 сата у смислу уредбе — правила од 29. октобра 1865 године.

Али кад год би притвореници, и они што се хране о своме трошку и они што се хране о државном, правили неред, ларму, свађали се са иследником или служитељима и т. сл. иследник има права по § 30. и 182. кр. суд. пост. да храну сведе на сам хлеб и воду или је умањи.

Чл. 8.

И храна и све остало, достављаће се притвореницима преко апсанције, било да се хране о своме трошку, било о држав-

ном, и он је дужан да се уверава да су храна и пиће чисти и нешкодљиви.

У случајевима какве сумње, извештаваће увек иследника или старешину надлештва.

Чл. 9.

Храна, коју држава даје онима, који нису сиромаси, наплатиће се од њих доцније.

У то име, власт ће уносити у тужбу увек и тај захтев, да се окривљени осуди и на плаћање апсанске хране, огрева и осветљења, или ће га сама осуђивати на то по § 328. кр. суд. пост. ако истрагу прекида у смислу § 29. истог закона.

Чл. 10.

Притвореници могу и пушити ако су сами у соби; а ако нису, онда само тако, ако и остали дозволе. Иначе тек онда, кад се на чист ваздух изводе.

Чл. 11.

Храну оним притвореницима, који се о своме трошку хране, а из места су где је и притвор, доносиће њихова родбина или млађи и предавати апсанцији.

Чл. 12.

Притвореницима, који су признали кривицу, може се дозволити састанак са породицом и познаницима ради виђења, је-

дан пут недељно, али то само у присуству иследника или поузданог апсанције

Разговор се може водити само на оном језику, који је разумљив иследнику или апсанцији.

Онима, који кривицу нису признали, допуштаће се овакви састанци само у случајевима неодложних потреба, које би изискивали интереси њихових породица или имања.

Чл. 13.

Притвореници могу у притвору читати књиге и новине које нису забрањене.

Али од новина неће им се давати оне, које би говориле о њиховим кривицама, те би они на тај начин могли бити обавештени о току истраге и појединостима њеним.

Писати такође могу, али се од тога ништа не може изнети из притвора, докле то не прегледа и одобри иследник, као год што ће се и са писмима, упућеним окривљеном, строго поступати по наређењима § 84. 86. и 87. кр. суд. поступка.

Чл. 14.

При предаји хране, преобуке и осталих потреба, треба строго пазити, да се не унесе какво писмо, којим би се кривац обавештавао о чему, или каква алатка, којом би се могло обити или пресећи

гвожђе, или пробити апсански зидови и извршити бегство.

Чл. 15.

За време од 15. октобра па до 15. априла, кад год је према хладноћи потребно, загреваће се собе притвореника.

Осветљење ће се такође давати за сваку собу и то које је јевтиније, или здрављу нешкодљиво.

Лети од 15. априла до 15. октобра може горети лампа или свећа до 10 сати у вече, а од 15. октобра до 15. априла до 9 сати у вече.

Кад осветљење и огрев набављају сами притвореници, могу га употребљавати како они хоће, у колико се то не коси с хигијенским прописима или прописима и наредбама о сигурности и безбедности зграде и притвореника.

Чл. 16.

Огрев и осветљење, које даје држава, наплаћиваће се од имућних притвореника на начин, који буде прописан у смислу § 327. кр. поступка.

Чл. 17.

Кад полицијска иследна власт нађе, да притвореног треба ставити у оков у смислу чл. 140 кр. суд. поступка, она ће га оковати, али тај оков не сме бити тежи од 5 килограма и 120 грама (§ 14. кр. закона).

У случајевима кад су притвореници или осуђеници немирни тако, да су спасни за органе власти или друге притворенике, и у случајевима кад је опасност да при спроводу могу побећи или на кога нахрнути, могу се притвореницима или осуђеницима метнути на руке лисице — негве — које власт треба увек да има. Везивање не сме бити ни у ком случају. Исто тако лисице се ни у ком другом случају не смеју употребљавати.

Чл. 18.

Притвореници, чије бављење у опште не сме бити дуго код полицијских власти (§ 156 кр. суд. пост.) не могу се употребљавати ни за какве радове државне и општинске. Они могу радити само оне послове, који су у нераздној вези са њима самим и њиховим сопственим потребама, као: чишћење своје собе, сечење дрва за огрев ит.д.

Од ових послова увек ће се поштедити они притвореници, који по своје дотадашњем положају у друштву и карактеру, треба да буду од овога ослобођени.

Органи, који наређују притвор оваквих лица, обавестиће о овоме апсанцију и служитеље у самом часу притварања.

Употреба притвореника за послугу при канцеларијама одлучно се забрањује.

Чл. 19.

Према притвореницима не смеју се предузимати никакве мере, па ма у коме то облику било, којима би се ишло на то, да се они силом нагнају на признање.

Физички насртаји, *хиинотисање*, намерна кињења и мучења, која би иследници и служитељи предузимали према притвореницима, строго ће се казнити административно-дисциплински, а према величини кривице и по кривичном закону.

Претрес, који се редовно врши у смислу § 139. кр. суд. пост. над притвореницима, мора се увек вршити у присуству грађана, одређених у смислу § 28. истог закона, и они ће потписивати протокол претреса, како би се избегле све незгоде, које могу наступити при друкчијем поступању.

Чл. 20.

Одпостељних ствари притвореници могу додати од својих кућа што хоће.

За оне, који то немају, треба да се направе прости кревети од дасака, у колико се то може према средствима, којима надлештва располажу из кредита на храну и одржање сиромашних притвореника.

Чл. 21.

Притвореници, који се затекну у притвору прве недеље божићнег или ускршњег поста, морају постити и причестити се у смислу Височајше уредбе од 10. де-

цембра 1846 год. В.М. 1379, (Полицијски Зборник стр. 40) ако су православни.

Ко нарочито не би хтео постити и причестити се из каквих оправданих разлога, неће се на то силом нагонити.

Чл. 22.

Кад се притвореник разболи, па то апсанција сам примети или притвореник изјави, одмах ће се известити иследник или онај који га заступа, како би се позвао лекар ради лечења, ако га у месту има.

Болесни притвореници могу о своме трошку звати кога хоће лекара.

Кад у месту притвора нема лекара, а притвореник је озбиљно оболео, онда ће се под строгим надзором спровести првој државној болници на лечење.

Трошкове око лечења имућни притвореници носе сами, а сиромашни се лече о државном трошку.

Чл. 23.

Ако лекар нађе, да је болест такве природе, да се у апсани не може лечити, власт ће спровести притвореника у болницу.

Ако је оболели притвореник био у окуву, па лекар изјави, да би му према стању болести требало окове скинути, одмах ће се то учинити.

Чл. 24.

У свима случајевима, кад се притвореници откивају или спроводе болници, треба одредити чувара, који ће пазити да притворени не побегне, или да се с киме не састаје и истрагу осујети.

Чл. 25.

На случај, да притвореник *наипрасно умре* у притвору, одмах ће се звати лекар да констатује узрок смрти и о томе изда власти писмену изјаву, па ће се тек тада мртац предати фамилији, ако ову има; иначе ће се предати општини ако је из места притвора, а ако није, онда ће се сахранити о трошку државном, по обредима цркве којој припада, водећи рачуна, да то буде са највећом штедњом и што простије.

И ови трошкови падају на терет кредита за храну апсеника.

Чл. 26.

Сви они, који су осуђени на затвор за иступна бешчасна дела, држаће се редовно затворени у соби као и притвореници (чл. 5. ових правила).

У ред ових осуђеника долазе и они, који су осуђени за разна кријумчарења по царинском закону и законима о монополу дувана, соли и установи нових државних монопола.

Ако су пресудом осуђени и на рад, онда ће се гонити на државне или општинске послове у смислу §. 312 крив. закона.

Чл. 27.

Они осуђеници, који су осуђени за остала иступна дела по III части кривичнога закона, или по коме од специјалних закона, од стране полицијских и општинских власти, или су осуђени од стране других власти на полицијској или општинској власти дата преоуда на извршење, могу се држати дању и ван апсана, по дворишту надлештва код којег издржавају осуду; али никако и ни у ком случају не могу се пуштати ван дворишта дотичнога надлештва.

Ноћу морају редовно бити затворени.

Чл. 28.

И осуђеници из чл. 26. и они о којима говори чл. 27., могу се држати и више њих у једној соби, с обзиром на хигијенска правила, а могу се држати и сваки засебно ако има просторија, и ако они то изазову својим неисправним држањем према органима власти.

Чл. 29.

Све оно, што је напред речено о храни, огреву, осветлењу, болести ит.д. притвореника, важи и за осуђенике, нарочито чл. 18. о угледним и часним лицима.

Чл. 30.

Отпочети затвор не може се прекидати ни из каквих узрока.

Чл. 31.

Малолетне осуђенике треба држати одвојено од професионалних коцкара и варалица, као и од свију оних, који су у поврату (рецидивисте) за крађе, преваре и т. слично.

По издржаном затвору ових малолетника, увек их треба предавати породици ако је у месту или близини, како би од ње били прихваћени и упућени на поправку; а ако породице немају, онда их сама власт треба благим саветима да упуги у службу и постара се по могућности да им нађе згодно место и заштиту разумних и добрих људи, ако нису са свим посрнули и постали непоправљиви.

Чл. 32.

Све оно, што је напред речено о притвореницима и осуђеницима код полицијских власти, важи и за притворенике (§. 132. кр. с. п.) и осуђенике општинских власти или оних, над којима оне извршују пресуде других власти.

Чл. 33.

Да би се знало, који ће од служитеља одговарати за ред, чистоту и остало у апсанама, власт ће одређивати једнога

од својих служитеља за апсанцију нарочитом својом писменом одлуком

У местима, где има жандарма, апсанција ће се редовно узимати из редова ових.

При одређивању лица за апсанцију, увек им треба саопштити ова правила на потпис, како би били ближе обавештени о својим правима и дужностима, а треба им, сем тога, увек прочитати и законске одредбе, које говоре о казнама, којима они подлеже за бегство притвореника (§. 99. и 347. кр. закона).

Чл. 34.

Апсанција и остали служитељи морају човечно поступати са притвореницима и осуђеницима; иначе ће они бити кажњени за нечовечно поступање.

Чл. 35.

Свака повреда ових правила, у колико не прелази у кривична дела, која се казне по кривичном закону, казниће се административно дисциплински.

Казне ће ове према апсанцији изрицати старешина надлежности, односно војни старешина, а према другим лицима надлежне старешине по закону.

Чл. 36

Ова правила важе после шест дана од дана кад се обзнане у „Српским Нови-

нама“, и од тада губе своју снагу и важност све наредбе и прописи, административне природе, који би били противни овим правилима.

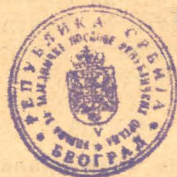
ПБр. 10630.

15. маја 1906. год.

у Београду.

Министар
унутрашњих дела,

Стој. М. Протић С. Р.

Шв. Ј.
36 275